

Bài 2

Chu trình ngân sách

(Budget Process)

“Budgeting is the process by which limited Federal resources are allocated among competing demands.”

Andy Schoenbach,
Office of Management and
Budget (OMB)
Chief, Budget Systems Branch, & LoB Policy Lead

Nội dung bài

- Phương pháp soạn lập ngân sách
- Ví dụ về chu trình ngân sách tại EU
- Chu trình ngân sách Việt Nam:
 - Lập dự toán ngân sách
 - Chấp hành ngân sách
 - Quyết toán ngân sách

Phương pháp soạn lập ngân sách

- Phương pháp trên xuống (top-down):
Xây dựng ngân sách trên cơ sở thỏa mãn các phẩm chất của Đầu ra → Ngân sách nhằm đạt mục tiêu (ngân sách hươ'ng đi'ch)
- Phương pháp dưới lên (bottom-up):
Xây dựng ngân sách dựa và'o nhữ'ng con người và' công việc hiện có → Ngân sách duy trì

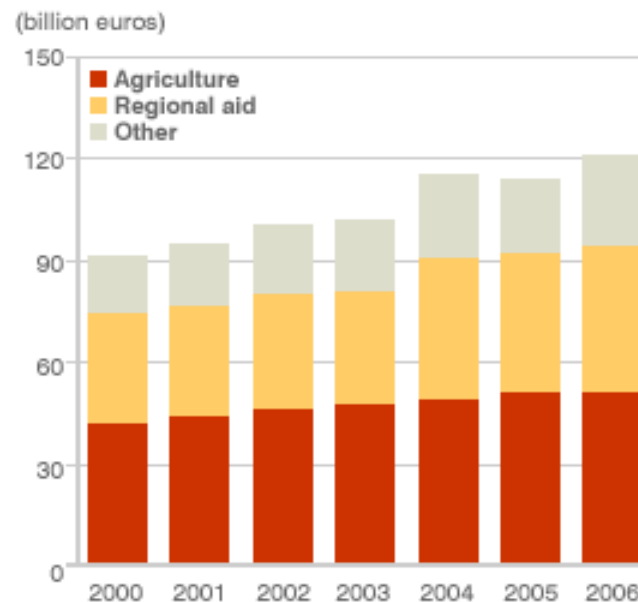
VD: 1. Ngân sách cho đợt tuyển sinh tại CT
2. Ngân sách cho lớp chất lượng cao

TERMS

- Financial perspective – a budgetary framework for a 7-year term
- Expenditure ceiling – maximum expenditure level
- Commitment appropriations
- Payment appropriations
- Compulsory expenditure
- Non-compulsory expenditure

In the budget of the state, are budgetary authorizations representant the higher limit of the expenditure being able to be committed with the title of the year. They are valid only during those Ci (with the differences of the old authorizations of programs), but their amount not used at the end of the year can - except as regards personnel expenditure unbounded being deferred over the year according to. (www.speedylook.com/)

FINANCIAL PERSPECTIVE 2000-2006

SOURCE: European Commission (2005 budget)

● Ví dụ về chu trình ngân sách tại EU

Các bên tham gia (Partakers)

- The Commission – prepares preliminary draft budget according to the policy of the EU
- The Council – decides on compulsory expenditure
- The Parliament – decides on non-compulsory expenditure

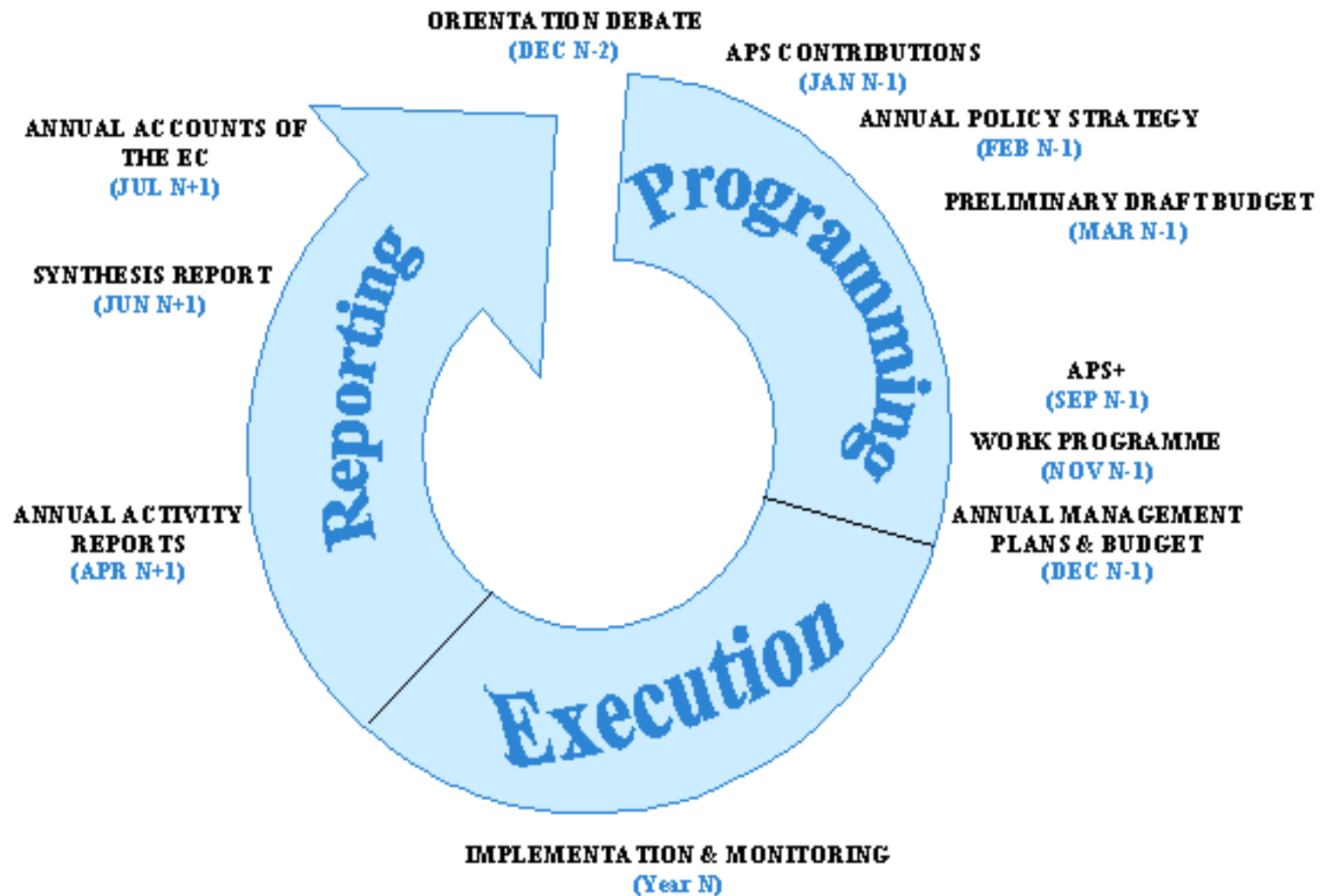

Ví dụ về chu trình ngân sách tại EU

Ví dụ về chu trình ngân sách tại EU

Chu trình ngân sách Việt Nam

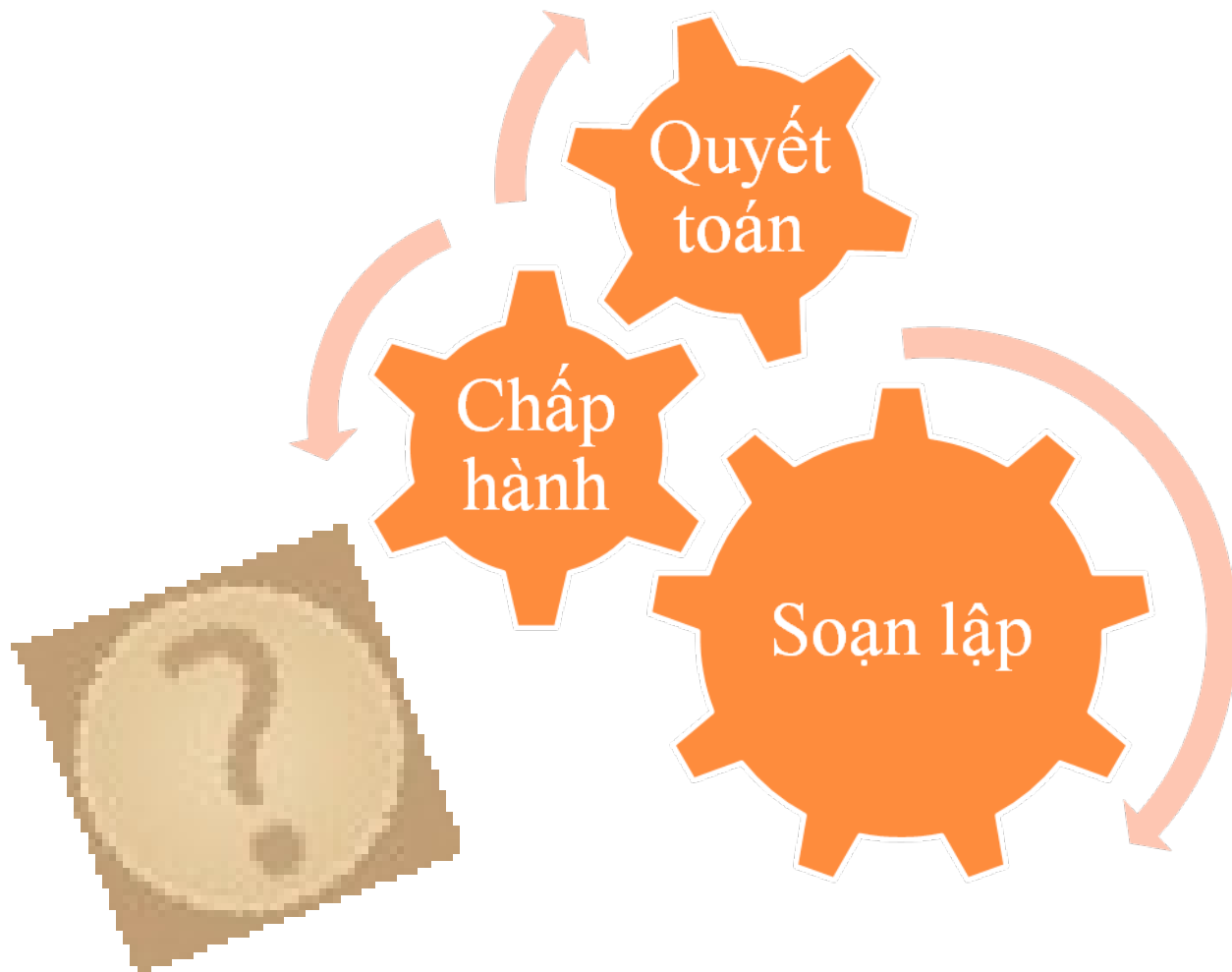
Lập dự toán ngân sách

Chấp hành ngân sách

Quyết toán ngân sách

Ba giai đoạn của chu trình ngân sách

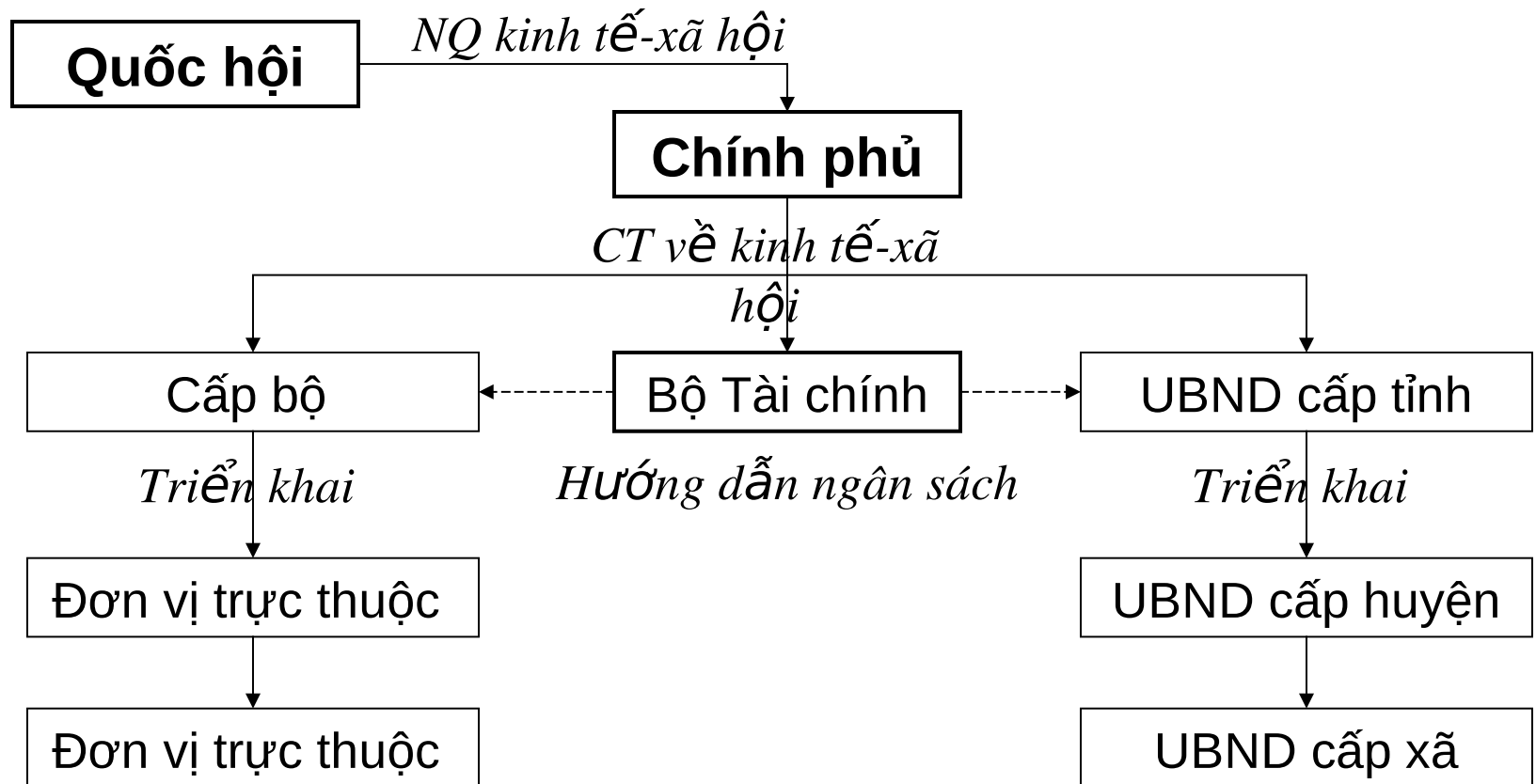
Những mốc thời gian

- **Tháng 6:** Thủ tướng ra chỉ thị xd kế hoạch phát triển kinh tế-xh và dự toán NSNN năm sau
- **Tháng 6:** Bộ TC ra thg tư hướng dẫn lập dự toán NS
- **Tháng 10:** Dự toán NSNN và phương án phân bổ NS trung ương gửi đến đại biểu qh.
- **Trước 15/11:** Quốc hội qđ dự toán NSNN và phương án phân bổ NSTU
- **Trước 10/12:** HDND cấp tỉnh qđ dự toán NSDP và phương án phân bổ NS cấp tỉnh
- **31/12:** Hoàn thành phân bổ vào giao dự toán
- **1/1 – 31/12:** ...?
- **6 tháng sau:** HDNN cấp huyện, xã phê chuẩn qt NS huyện, xã
- **12 tháng sau:** HDNN cấp tỉnh phê chuẩn qt NS địa phương
- **18 tháng sau:** QH phê chuẩn qt NSNN

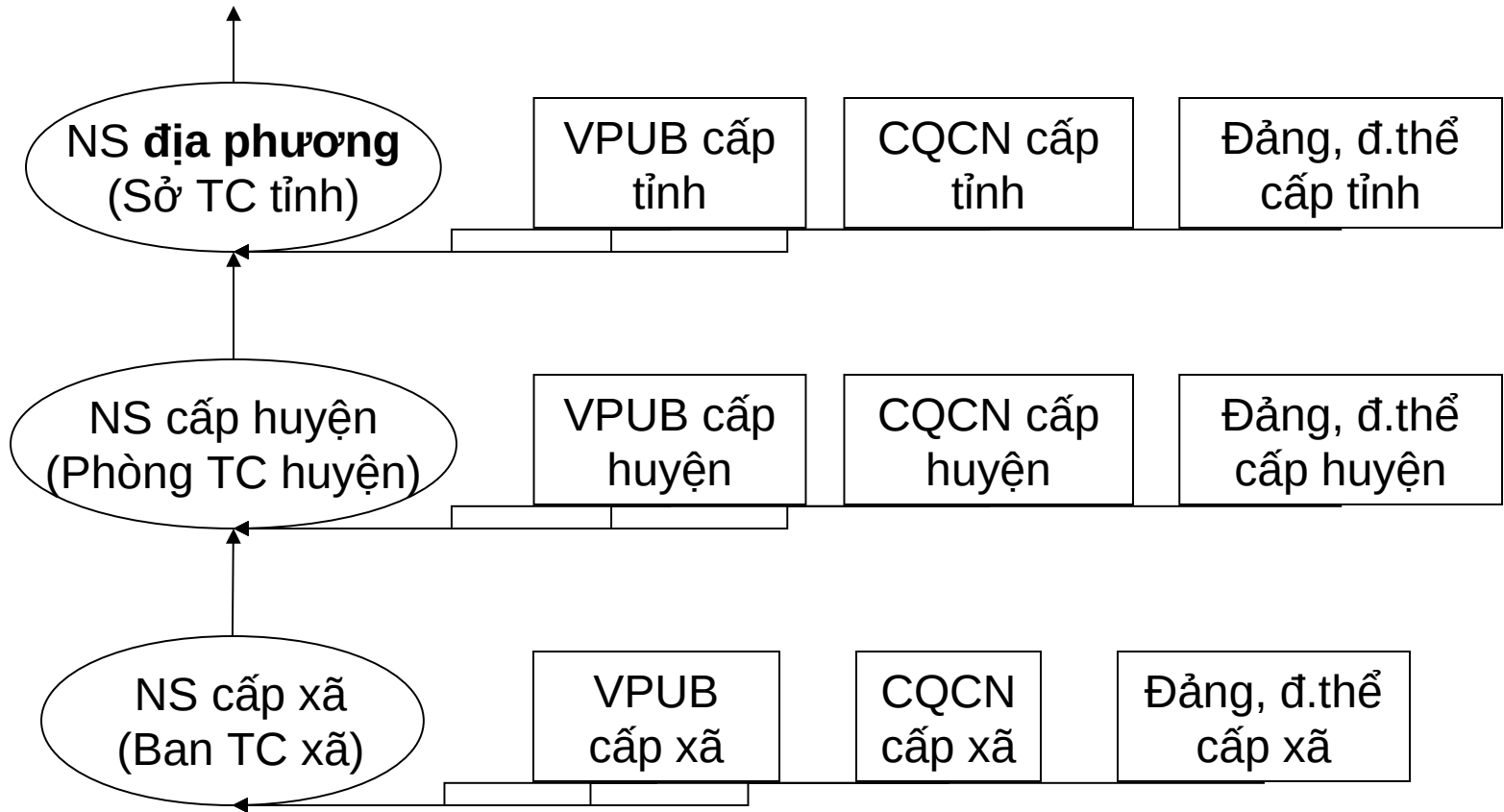
Lập dự toán

Lập dự toán -- Trên xuống

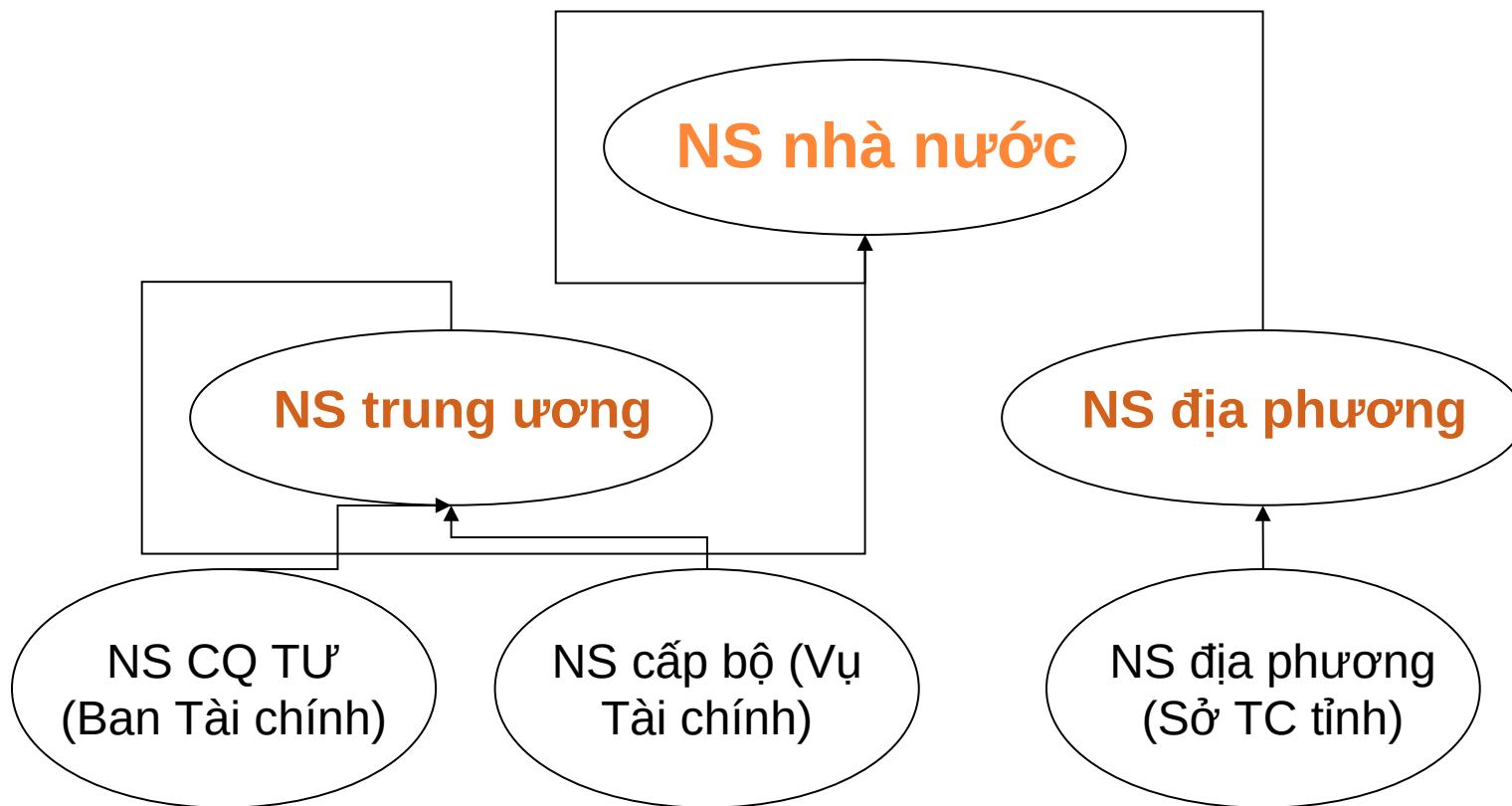

Lập dự toán -- Dưới lên

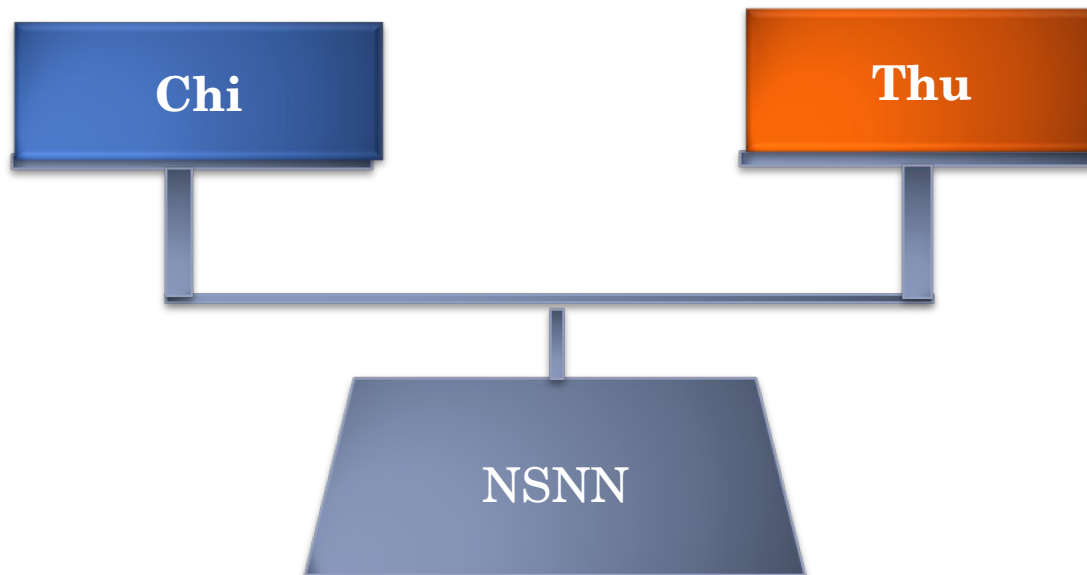

Lập dự toán -- Tổng hợp

Khái niệm

- Lập dự toán ngân sách nhà nước là quá trình xây dựng/hình thành các khoản thu-chi cho mọi hoạt động, mọi chương trình của bộ máy nhà nước trên phạm vi toàn lãnh thổ từ cấp trung ương xuống cấp cơ sở.
- Khâu mở đầu chu trình
- Quan trọng

Căn cứ lập dự toán

- Nhiệm vụ phát triển kt xh và bảo đảm an ninh qp.
- Các Luật, Pháp lệnh thuế, chế độ thu; chế độ, tiêu chuẩn, định mức chi NS do cấp có thẩm quyền quy định; các chế độ, chính sách hiện hành làm cơ sở lập dự toán chi NSNN năm.
- Những quy định về phân cấp quản lý kinh tế xã hội, phân cấp quản lý NS.
- Tỷ lệ phần trăm (%) phân chia các khoản thu và mức bổ sung từ NS cấp trên.
- Chỉ thị của Thủ tướng Chính phủ về xây dựng kế hoạch phát triển kinh tế xã hội và dự toán NS năm sau; thông tư hướng dẫn của Bộ Tài chính về lập dự toán NS và văn bản hướng dẫn của các Bộ.
- Số kiểm tra về dự toán NS do cơ quan có thẩm quyền thông báo.
- Tình hình thực hiện dự toán NS các năm trước.

Yêu cầu đối với lập dự toán

- Dự toán NS của các đơn vị dự toán, các cấp chính quyền và các BỘ, ngành phải phản ánh đầy đủ các khoản thu, chi theo đúng tiêu chuẩn, định mức do CQ có thẩm quyền ban hành, kể cả các khoản thu, chi từ nguồn viện trợ và các khoản vay.
- Đối với các đơn vị có thu được sử dụng một phần số thu để chi theo chế độ cho phép, các đơn vị được NSNN hỗ trợ một phần kinh phí, cũng phải lập dự toán đầy đủ các khoản thu, chi của đơn vị và mức đề nghị NSNN hỗ trợ.
- - Dự toán NS của các đơn vị phải lập đúng theo mẫu biểu, đúng thời gian và phải lập chi tiết theo mục lục NSNN.
- - Dự toán NS của các cấp chính quyền địa phương phải tổng hợp theo từng loại thu, từng lĩnh vực chi, theo cơ cấu giữa chi thường xuyên, chi đầu tư phát triển và chi trả nợ.
- - Dự toán NS của các BỘ, cơ quan trung ương, các cấp chính quyền địa phương, cơ quan quản lý nhà nước ở địa phương phải tổng hợp theo ngành kinh tế, theo địa bàn lãnh thổ.
- - Dự toán NS phải kèm theo bản thuyết minh chi tiết các cơ sở, căn cứ tính toán.

Nguyên tắc cân đối

- **Đối với dự toán NSNN:**
 - $(\text{Thuế} + \text{Phí} + \text{Lệ phí}) > (\text{Chi thường xuyên} + \text{Trả nợ});$
 - $\text{Bội chi} < \text{Chi đầu tư phát triển};$
 - Vay để cân đối NS phải có nguồn chắc chắn
- **Đối với dự toán NS cấp tỉnh:** phải cân bằng giữa thu và chi trên cơ sở số thu của NS cấp tỉnh gồm cả phần dự kiến huy động vốn trong nước để đầu tư xây dựng các công trình kết cấu hạ tầng cấp tỉnh.
- **Đối với dự toán NS cấp huyện, xã:** phải cân bằng giữa thu và chi trên cơ sở số thu gồm: (1) các khoản thu NS được hưởng 100%, (2) các khoản thu phân chia theo tỷ lệ % đã được quy định và (3) số bổ sung từ NS cấp trên.

Trình tự

- Bước 1: Trên xuống
- Bước 2: Soạn lập, điều chỉnh và chuyển lên

Trình tự -- Bước 1: Trên xuống

- Hàng năm, Thủ tướng Chính phủ ra chỉ thị về xây dựng kế hoạch phát triển kinh tế – xã hội và dự toán ngân sách năm sau
- Căn cứ vào chỉ thị đó Bộ Tài chính ra thông tư hướng dẫn nội dung và thông báo số kiểm tra về dự toán NSNN cho (1) các Bộ, Cơ quan trung ương và (2) các tỉnh, thành phố trực thuộc trung ương.
- Thời hạn thông báo số kiểm tra về dự toán NS chậm nhất vào ngày 30/06 năm trước.

Trình tự -- Bước 1: Trên xuống

○ Các Bộ và cơ quan trung ương:

- Căn cứ chỉ thị của Thủ tướng Chính phủ, thông tư hướng dẫn, số kiểm tra về dự toán NS của Bộ Tài chính và căn cứ yêu cầu nhiệm vụ cụ thể của Bộ, cơ quan, của ngành, hướng dẫn các đơn vị thuộc phạm vi quản lý thông báo số kiểm tra về dự toán NS cho các đơn vị trực thuộc.
- Khi thông báo số kiểm tra cho đơn vị trực thuộc phải đảm bảo: khi tổng hợp lại số thu không thấp hơn số kiểm tra về thu; số chi phải phù hợp với tổng mức và cơ cấu từng khoản chi.
- Triển khai tổ chức lập kế hoạch thu chi tài chính và các dự toán kinh phí, căn cứ vào số kiểm tra của Bộ Tài chính.

Trình tự -- Bước 1: Trên xuống

- UBND các cấp:

- Căn cứ chỉ thị của Thủ tướng Chính phủ, thông tư hướng dẫn, số kiểm tra về dự toán NS của Bộ Tài chính và định hướng phát triển kinh tế xã hội, yêu cầu và nhiệm vụ cụ thể của địa phương, hướng và thông báo số kiểm tra về dự toán NS cho các đơn vị trực thuộc và UBND cấp dưới lập dự toán thi, chi NS địa phương.
- Khi thông báo phải phù hợp với nguồn thu được hưởng và số kiểm tra cấp trên thông báo. UBND tỉnh thông báo cho các CQ cấp tỉnh và UBND các huyện chậm nhất vào ngày 15/07 năm trước. UBND huyện thông báo cho các CQ cấp huyện và UBND xã chậm nhất vào ngày 30/07 năm trước.
- Phối hợp, chỉ đạo các cơ quan thuế, hải quan ở địa phương lập dự toán thu NSNN trên địa bàn.

Trình tự -- Bước 2: Lập dự toán tại cơ quan thu ngân sách

- Cơ quan thuế các cấp ở địa phương lập dự toán thu NSNN và cơ sở tính toán từng nguồn thu trên địa bàn thuộc phạm vi quản lý của cơ quan thuế cấp trên, UBND và cơ quan tài chính cùng cấp.
- Tổng cục Thuế xem xét dự toán thu do cơ quan thuế trực thuộc lập, tổng hợp dự toán thu NSNN và cơ sở tính toán từng nguồn thu báo cáo Bộ Tài chính.
- Cục Hải quan các tỉnh lập dự toán thu thuế xuất khẩu, thuế nhập khẩu, thuế tiêu thụ đặc biệt (trong đó chi tiết thu thuế xuất khẩu, thuế nhập khẩu, thuế tiêu thụ đặc biệt hàng nhập khẩu qua biên giới đất liền), các khoản thu khác liên quan đến xuất, nhập khẩu thuộc phạm vi quản lý gửi Tổng cục Hải quan, UBND tỉnh, đồng gửi Sở Tài chính và Cục Thuế.
- Tổng cục Hải quan xem xét dự toán thu do các cơ quan Hải quan trực thuộc lập, tổng hợp dự toán thu thuế xuất khẩu, thuế nhập khẩu, thuế tiêu thụ đặc biệt hàng nhập khẩu qua biên giới đất liền và các khoản thu được phân công quản lý báo cáo Thủ tướng Chính phủ và gửi Bộ Tài chính.

Trình tự -- Bước 2: Lập dự toán tại các đơn vị dự toán

- Các đơn vị dự toán, đơn vị sử dụng NS các cấp lập dự toán thu, chi NS thuộc phạm vi trực tiếp quản lý, dự toán chi từ nguồn kinh phí ủy quyền của NS cấp trên (nếu có), xem xét dự toán NS do các đơn vị trực thuộc báo cáo, tổng hợp và lập dự toán thu, chi NS theo mục lục NSNN thuộc phạm vi quản lý gửi cơ quan quản lý cấp trên.
- Các cơ quan Nhà nước, các tổ chức chính trị, các tổ chức chính trị – xã hội, tổ chức xã hội, tổ chức xã hội – nghề nghiệp ở trung ương và địa phương lập dự toán thu, chi NS thuộc phạm vi trực tiếp quản lý, dự toán chi từ nguồn kinh phí ủy quyền của NS cấp trên (nếu có), xem xét dự toán NS do các đơn vị trực thuộc báo cáo, tổng hợp và lập dự toán thu, chi NS theo mục lục NSNN thuộc phạm vi quản lý gửi cơ quan tài chính cùng cấp và cơ quan quản lý ngành, lĩnh vực cấp trên.
- Cơ quan quản lý ngành, lĩnh vực tổng hợp và lập dự toán thu chi NS thuộc ngành, lĩnh vực gửi cơ quan tài chính cùng cấp và cơ quan quản lý ngành, lĩnh vực cấp trên.

Trình tự -- Bước 2: Lập dự toán tại cơ quan Kế hoạch và Đầu tư

- Cơ quan kế hoạch và đầu tư ở địa phương thống nhất với cơ quan tài chính cùng cấp lập và phân bổ dự toán chi đầu tư XDCB cho từng đơn vị, từng dự án, công trình thuộc NS địa phương gửi cơ quan tài chính cùng cấp làm căn cứ tổng hợp, lập dự toán NS trình cấp có thẩm quyền quyết định; báo cáo trước 10 ngày trước khi Hội đồng nhân dân cùng cấp họp quyết định dự toán NS.
- Bộ kế hoạch và đầu tư trình Chính phủ dự án kế hoạch phát triển kinh tế xã hội của cả nước và các cân đối chủ yếu của nền kinh tế quốc dân, trong đó có cân đối tài chính, tiền tệ, vốn đầu tư XDCB làm cơ sở cho việc xây dựng kế hoạch Tài chính ngân sách, trình Chính phủ để trình Quốc hội danh mục các chương trình, dự án quốc gia, các công trình XDCB quan trọng được đầu tư từ nguồn NSNN; thống nhất với Bộ Tài chính lập, phân bổ dự toán chi đầu tư XDCB tập trung cho từng Bộ, địa phương, chi XDCB các công trình quan trọng và gửi Bộ Tài chính làm căn cứ tổng hợp, lập dự toán NSNN hàng năm.

Trình tự -- Bước 2: Lập dự toán tại cơ quan Tài chính địa phương

- **Ban Tài chính xã** lập dự toán thu chi NS xã báo cáo UBND xã, xin ý kiến Phòng Tài chính huyện trước khi trình HĐND xã xem xét qđ.
- **Phòng Tài chính huyện** xem xét dự toán NS của các đơn vị thuộc huyện và dự toán thu trên địa bàn do CQ thuế lập, lập dự toán và phương án phân bổ NS cấp huyện; tổng hợp, lập dự toán thu NSNN trên địa bàn, dự toán thu, chi NS huyện (gồm dự toán NS các xã và dự toán NS huyện) tổng hợp dự toán chi bằng nguồn kinh phí ủy quyền của NS cấp trên (nếu có); báo cáo UBND huyện; và xin ý kiến Sở Tài chính trước khi trình HĐND huyện quyết định.
- Xem xét Nghị quyết về dự toán NS của HĐND xã, đề xuất ý kiến trình UBND huyện, yêu cầu HĐND xã điều chỉnh dự toán NS xã trong trường hợp cần thiết.
- **Sở Tài chính** xem xét dự toán NS của các đơn vị thuộc tỉnh và dự toán thu trên địa bàn do cơ quan thuế, cơ quan hải quan lập, lập dự toán và phương án phân bổ NS cấp tỉnh; tổng hợp, lập dự toán thu NSNN trên địa bàn, dự toán thu, chi NS tỉnh (gồm dự toán NS các huyện và dự toán NS tỉnh) tổng hợp dự toán chi bằng nguồn kinh phí ủy quyền của NS cấp trên (nếu có); báo cáo UBND tỉnh; và xin ý kiến Bộ Tài chính trước khi trình HĐND tỉnh quyết định.
- Xem xét Nghị quyết về dự toán NS của HĐND huyện để đề xuất ý kiến trình UBND tỉnh, yêu cầu HĐND huyện điều chỉnh lại dự toán NS xã trong trường hợp cần thiết.

Trình tự -- Bước 2: Lập dự toán tại Bộ Tài chính

- Chủ trì phối hợp với các Bộ và căn cứ vào dự toán thu, chi NS do các Bộ, Cơ quan Nhà nước trung ương và các tỉnh lập, dự toán chi theo ngành, lĩnh vực, chi chương trình quốc gia do các Bộ, CQ quản lý chương trình quốc gia lập, nhu cầu trả nợ và khả năng vay, nhằm:
- Lập dự toán thu, chi NS trung ương, tổng hợp và lập dự toán thu, chi NSNN trình Chính phủ xem xét và trình Quốc hội quyết định.
- Lập phương án phân bổ NS trung ương cho từng Bộ, ngành và mức bổ sung từ NS, trung ương cho từng tỉnh trình Chính phủ xem xét và trình Ủy ban Thường vụ Quốc hội quyết định.
- Xem xét Nghị quyết về dự toán NS của HĐND tỉnh để đề xuất ý kiến trình Thủ tướng Chính phủ yêu cầu HĐND tỉnh điều chỉnh lại dự toán NS tỉnh trong trường hợp cần thiết.

Quyết định, phê chuẩn

- Hội đồng Nhân dân xã quyết định dự toán NS xã năm sau trước ngày 15/08 năm trước.
- Hội đồng Nhân dân huyện quyết định dự toán NS huyện năm sau trước ngày 31/08 năm trước
- Hội đồng Nhân dân tỉnh quyết định dự toán NS tỉnh năm sau trước ngày 31/08 năm trước.
- Dự toán NSNN năm sau phải được gửi đến đại biểu Quốc hội chậm nhất là 10 ngày trước ngày khai mạc kỳ họp Quốc hội cuối năm trước. Quốc hội quyết định dự toán NSNN năm sau trước ngày 30/11 năm trước.

Chấp hành ngân sách

Khái niệm

- Chấp hành ngân sách là quá trình thực thi những hoạt động, chương trình và dự án đã phản ánh trong dự toán.
- Nói chi tiết, chấp hành NS là việc tổ chức động viên, khai thác các nguồn tài chính và phân bo các nguồn tài chính đã huy động nhằm thực hiện các nhiệm vụ kinh tế xã hội trên toàn lãnh thổ, ngành và lĩnh vực.
- Quá trình quyết định.

Chấp hành thu tại cơ quan thu

- Xây dựng dự toán thu quý, năm.
- Tính mức thu và ra thông báo thu nộp.
- Quản lý và đôn đốc các đối tượng thu nộp tiền đúng chế độ quy định.
- Trực tiếp tập trung các khoản thu NSNN theo quy định và nộp vào KBNN đầy đủ, kịp thời.
- Kiểm tra, quyết định xử phạt và giải quyết các khiếu nại về thu nộp theo quy định.
- Phối hợp với KBNN trong việc kiểm tra, đối chiếu và lập báo cáo số liệu thu NSNN theo chế độ quy định.

Chấp hành thu tại Kho bạc

- Trực tiếp thu các khoản thu NSNN theo quy định
- Tập trung toàn bộ các khoản thu NSNN, hạch toán thu quỹ NSNN và phân chia theo tỷ lệ phần trăm cho các cấp NS theo chế độ quy định.
- Thường xuyên kiểm tra đối chiếu các số liệu và thực hiện chế độ thông tin, báo cáo theo chế độ quy định.
- Thực hiện hoàn trả các khoản thu theo lệnh của cơ quan tài chính hoặc cơ quan thu.

Chấp hành chi

- Nhiệm vụ của chấp hành dự toán chi là bảo đảm cung cấp đầy đủ, đều đặn các nhu cầu đã ghi trong dự toán NSNN.
- Cấp phát của NS được thực hiện theo hai phương pháp: cấp phát lệnh chi tiền và cấp phát theo dự toán.

Dự phòng ngân sách

- Dự phòng NS được sử dụng để khắc phục hậu quả thiên tai, dịch họa và trường hợp phát sinh nhu cầu chi cấp thiết chưa được bố trí hoặc bố trí chưa đủ trong dự toán NS (kể cả nhu cầu tăng chi bổ sung cho NS cấp dưới), mà sau khi sắp xếp các khoản chi, cơ quan chủ quản, đơn vị sử dụng NS, chính quyền cấp dưới vẫn không xử lý được.
- Trích từ **2% đến 5%** dự toán ngân sách hàng năm
- Thẩm quyền quyết định sử dụng dự phòng NS:
 - *Đối với dự phòng NS trung ương, Bộ trưởng Bộ Tài chính được quyết định mức chi từ 1 tỉ đ trở xuống, sau đó báo cáo Thủ tướng. Trên mức này, phải trình Thủ tướng Chính phủ xem xét, quyết định.*
 - *Đối với dự phòng NS địa phương, Chủ tịch UBND quyết định hoặc Ủy quyền cho cơ quan tài chính.*

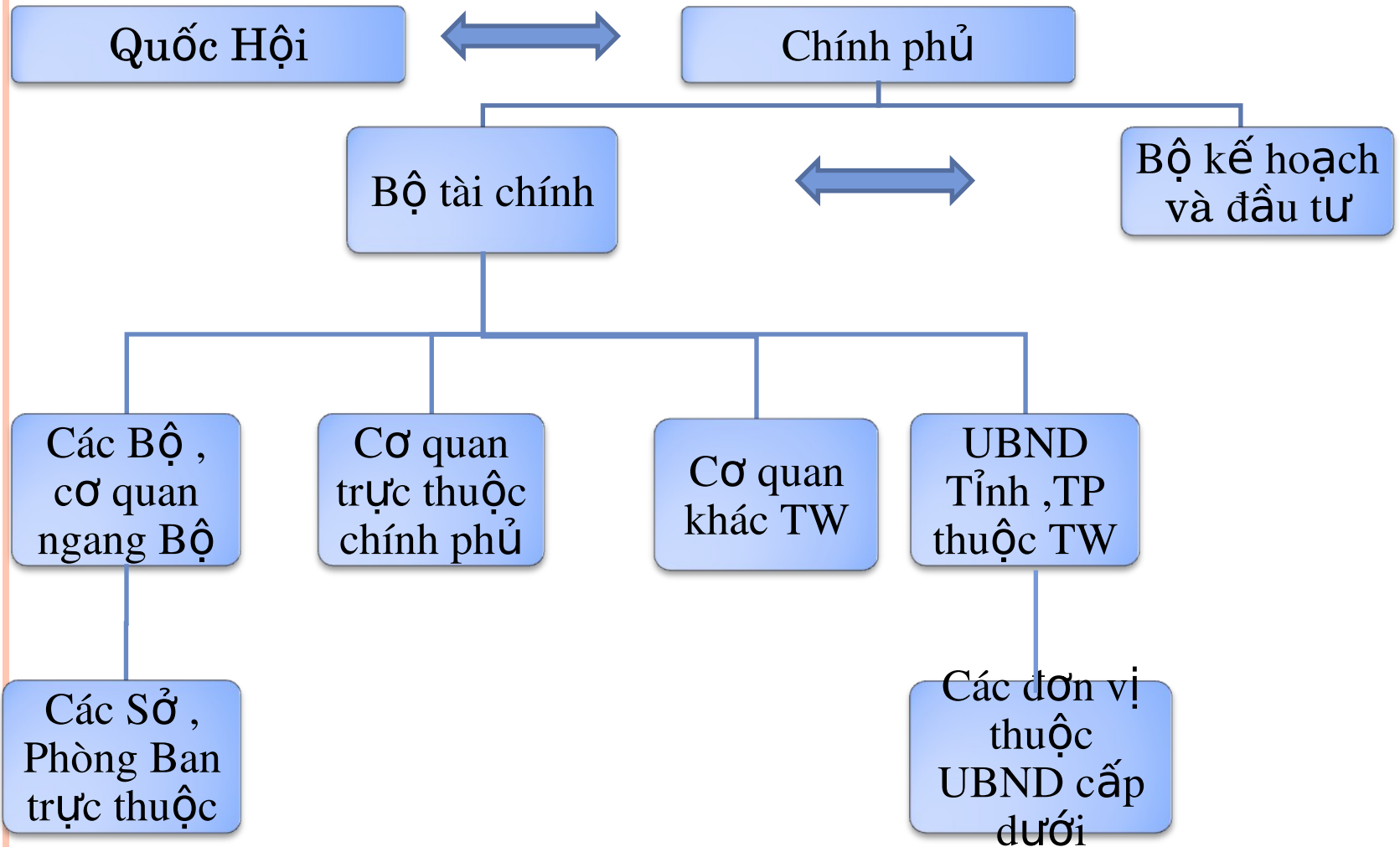

Quỹ dự trữ tài chính

- Chính phủ, UBND cấp tỉnh được lập quỹ dự trữ tài chính từ
 - (1) các nguồn tăng thu,
 - (2) kết dư ngân sách,
 - (3) bố trí trong dự toán chi ngân sách hàng năm, và
 - (4) nguồn tài chính khác theo quy định của pháp luật.
- Quỹ dự trữ tài chính được sử dụng để đáp ứng các nhu cầu chi khi nguồn thu chưa tập trung kịp và phải hoàn trả ngay trong năm ngân sách; trường hợp đã sử dụng hết dự phòng ngân sách thì được sử dụng quỹ dự trữ tài chính để chi nhưng tối đa không quá 30% số dư của quỹ.
- NS cấp huyện và cấp xã được vay quỹ dự trữ tài chính tỉnh.

DỰ TOÁN NGÂN SÁCH

DỰ TOÁN NGÂN SÁCH

Thủ tướng
Chính phủ.

Kế hoạch phát triển
KT-XH
Dự toán NSNN năm
sau

Ra chỉ thị

Bộ Tài chính
+
Bộ KHĐT

Thông tư
hướng dẫn

Bộ, cơ quan ngang Bộ.
Cơ quan thuộc Chính phủ
Cơ quan khác ở TW
UBND Tỉnh, TP thuộc TW

Các đơn vị
ở cấp dưới

DỰ TOÁN NGÂN SÁCH

Xem xét
Điều chỉnh
Thông qua dự
toán NSNN

Chính phủ

Dự toán
NSNN

Nghiên cứu
Xem xét, thẩm
tra
Đưa ý kiến

Quốc hội

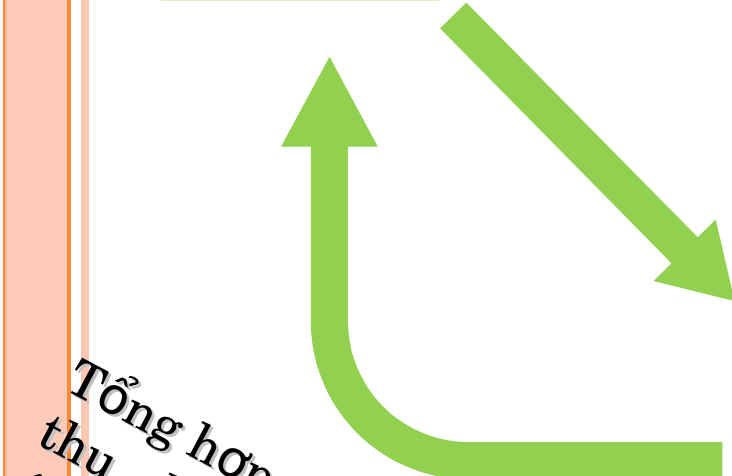
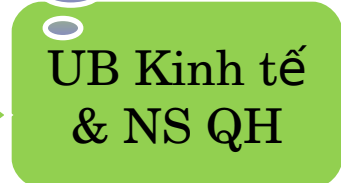
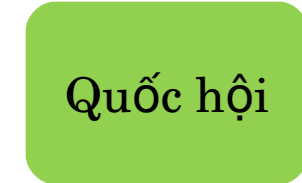
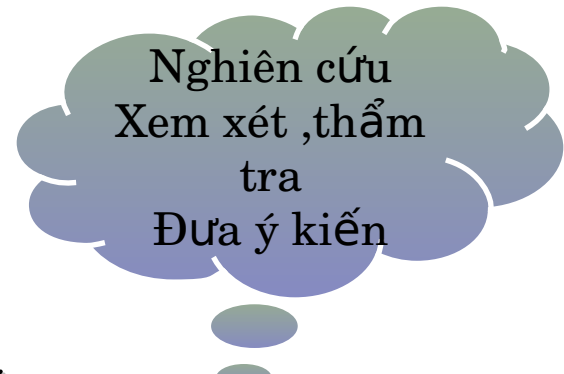
Báo
cáo
Ủy quyền

UB Kinh tế
& NS QH

Báo cáo
Giải trình

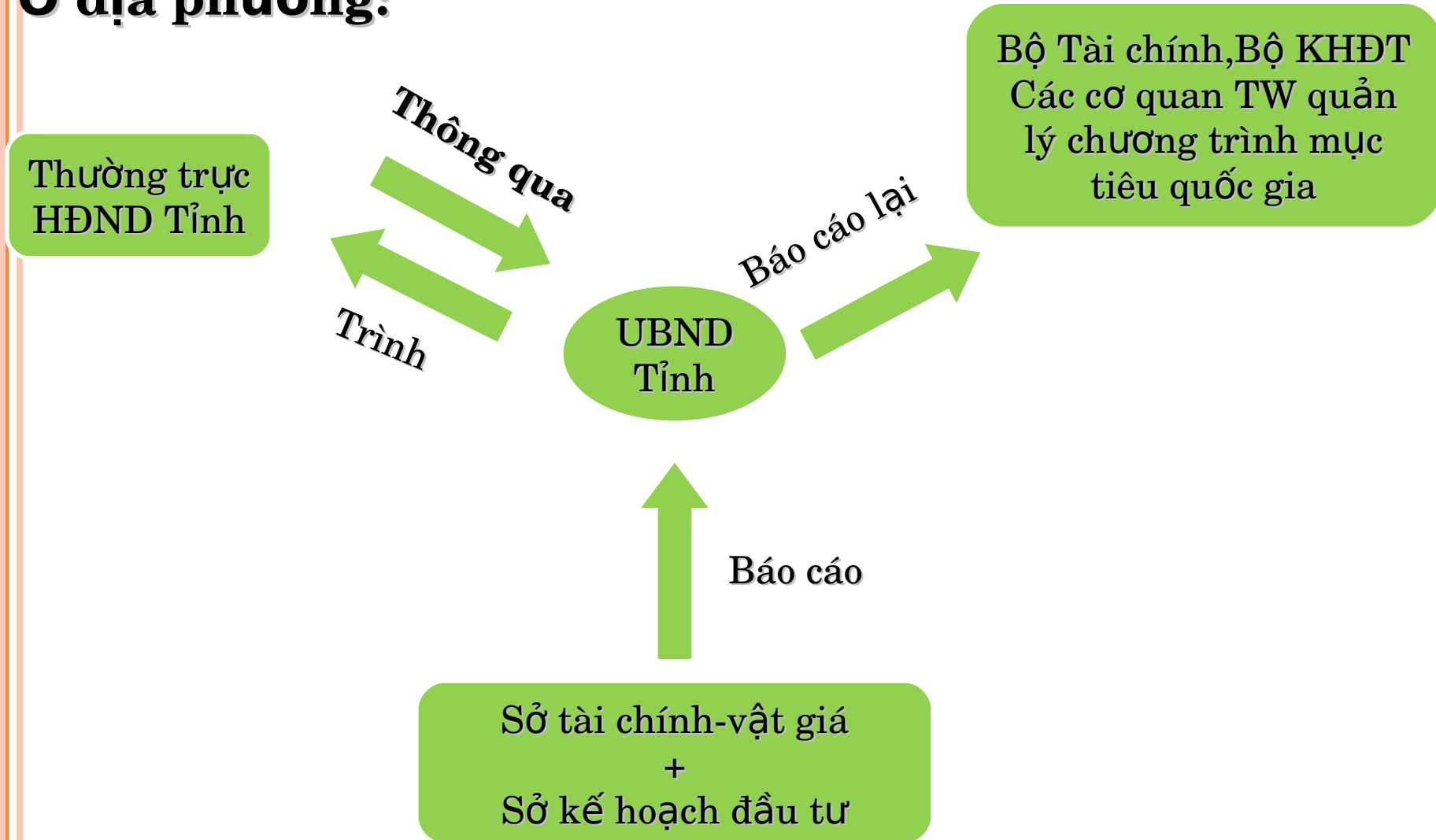
Bộ Tài
chính
+
Bộ KHĐT

Tổng hợp dự toán
thu, chi và phương
án phân bổ NSTW

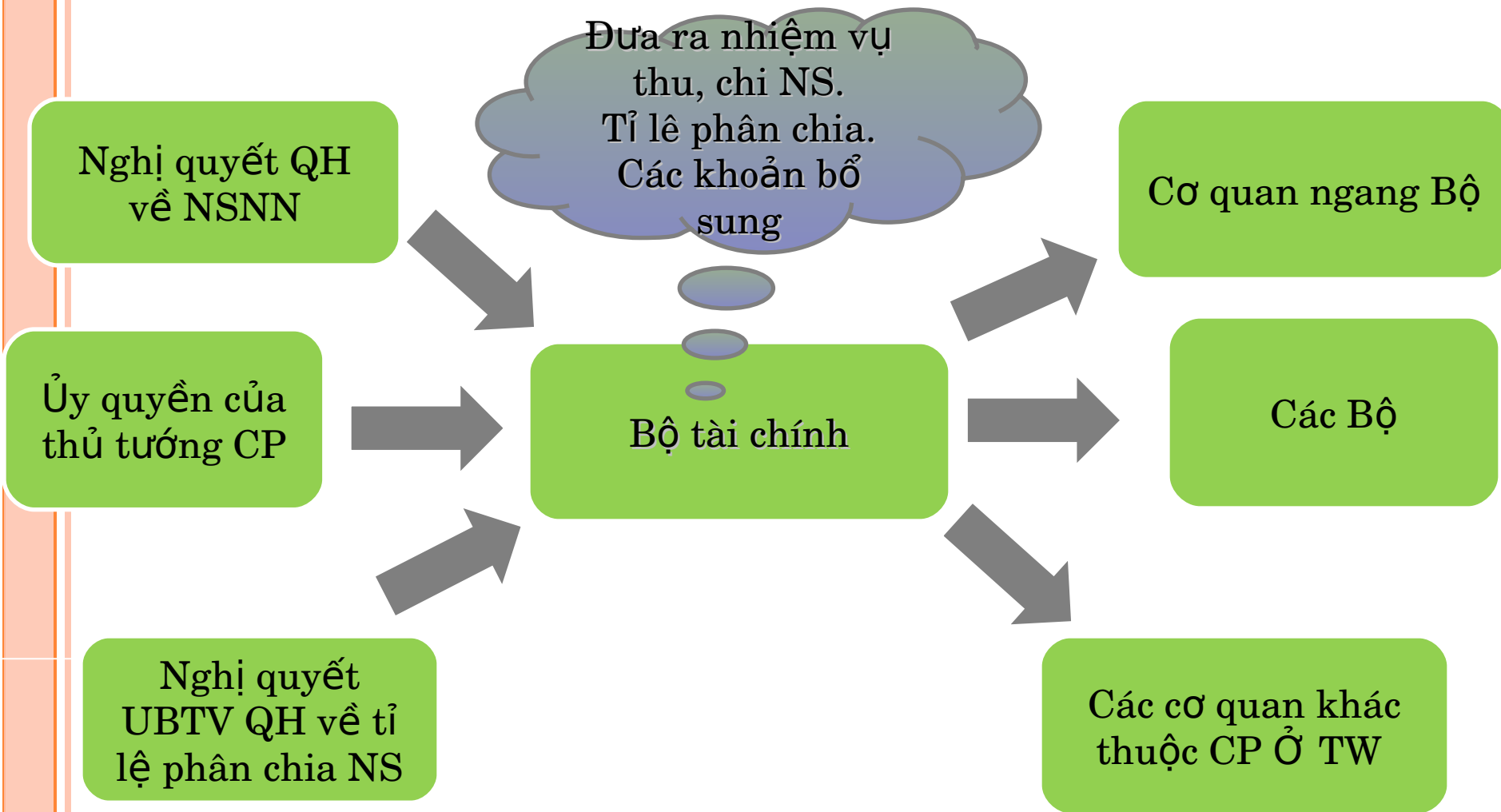
DỰ TOÁN NGÂN SÁCH

Ở địa phương:

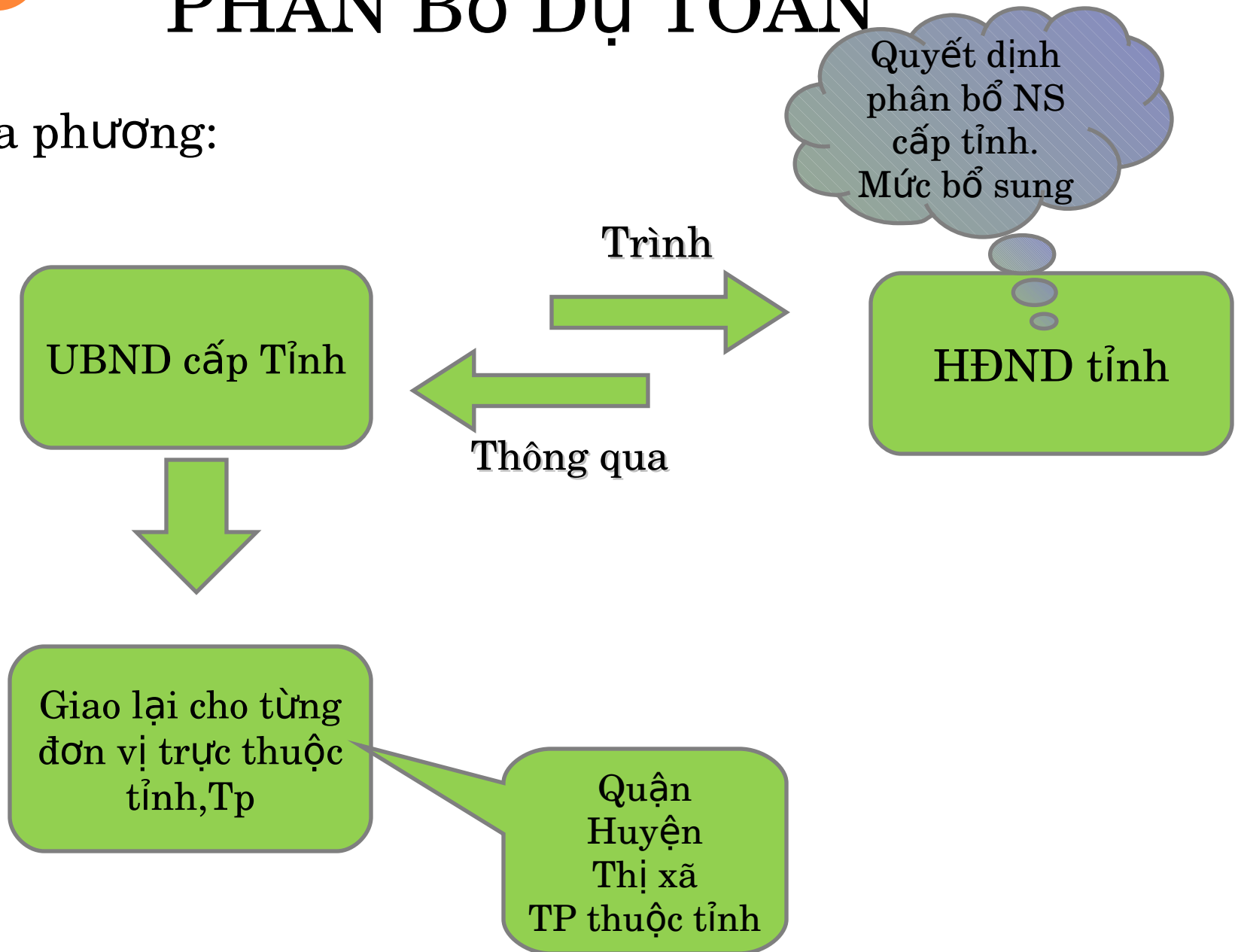
PHÂN BỐ DỰ TOÁN

- Ở Trung ương :

PHÂN BỐ DỰ TOÁN

○ Địa phương:

DỰ TOÁN

Dự toán NSNN, phương án phân bổ NSNN nếu mà chưa được QH (HĐND ở địa phương) quyết định thì làm thế nào ?

=> Chính phủ (UBND ở địa phương) lập lại dự toán và phương án phân bổ NSNN trình Quốc hội (HĐND).

CHẤP HÀNH

- ❖ Chính phủ (hay UBND ở địa phương) có vai trò chủ yếu trong việc chấp hành NSNN.
- ❖ Thủ tướng chính phủ (UBND ở địa phương) sẽ giao dự toán, phân bổ NS.
- ❖ Cơ quan tài chính các cấp kiểm tra, nếu không đúng dự toán ngân sách được giao thì yêu cầu điều chỉnh lại.

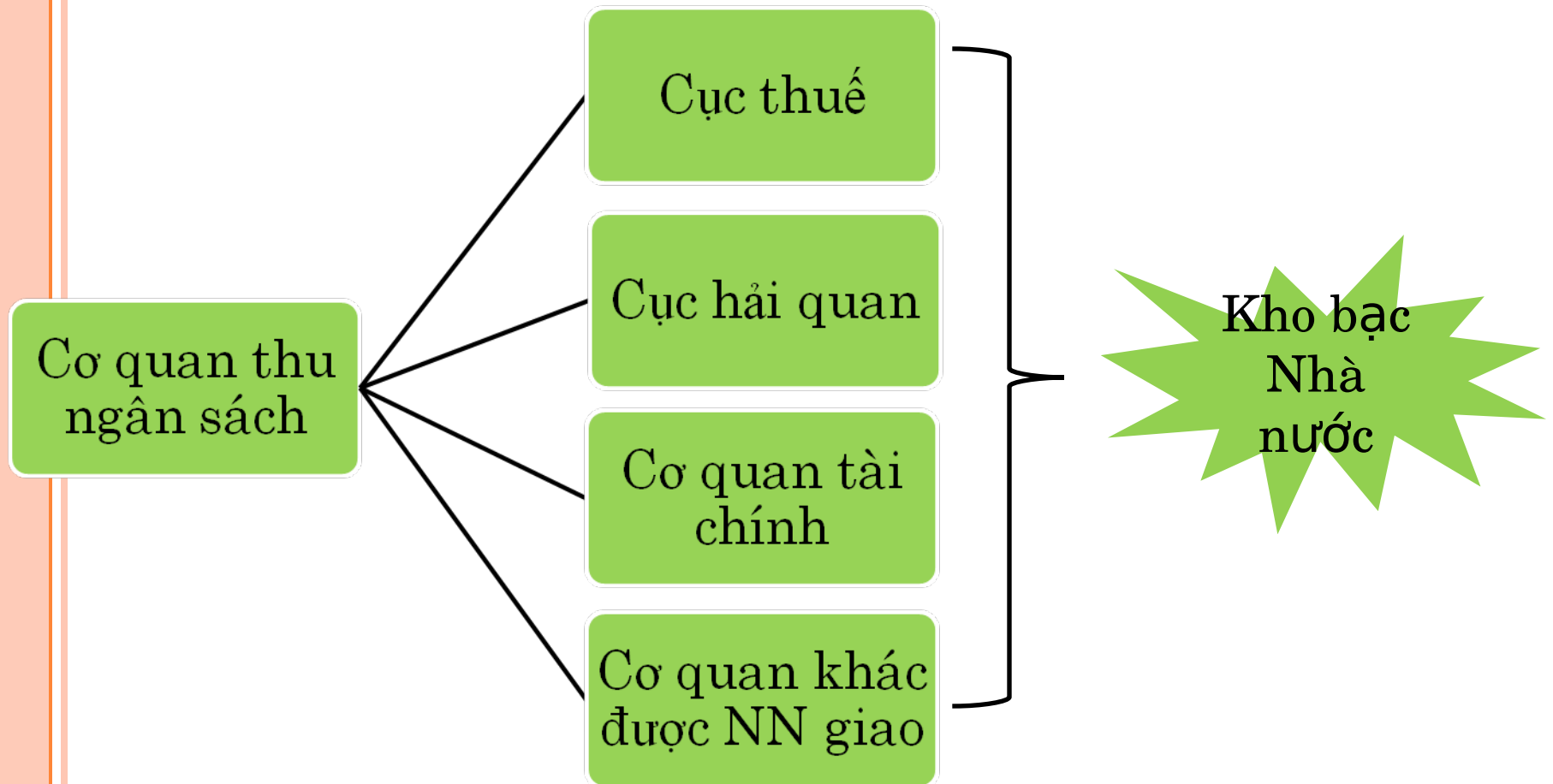

CHẤP HÀNH

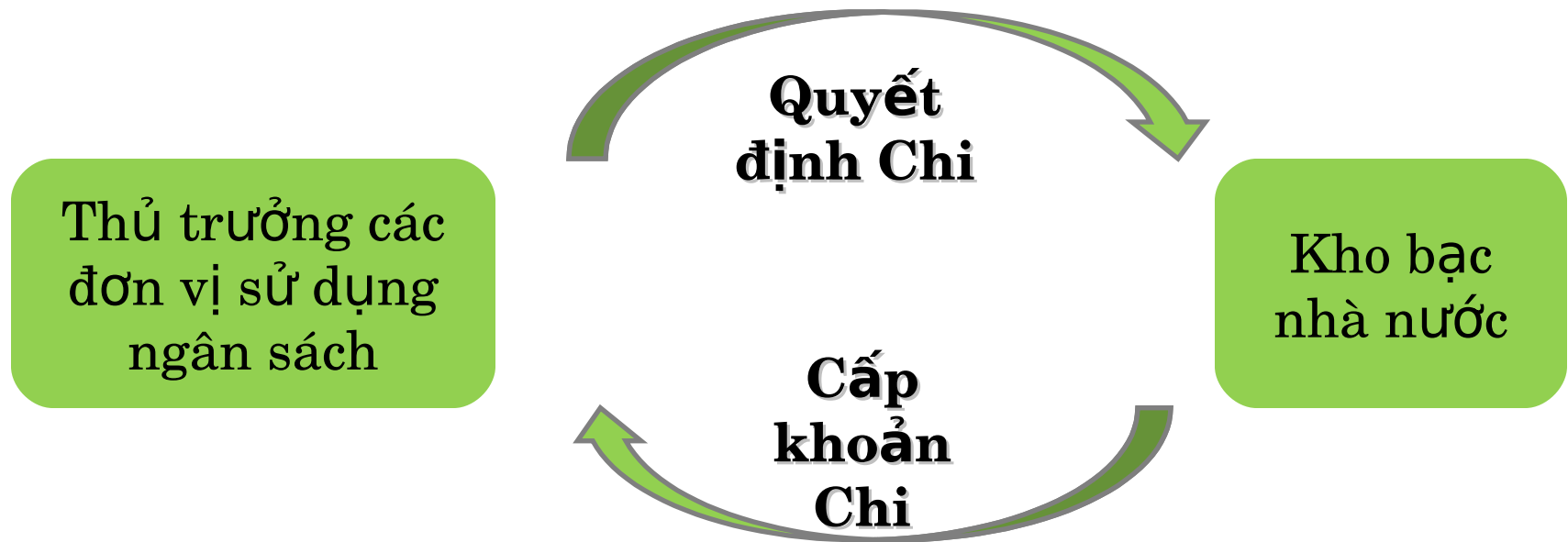
- ❖ Nếu xét cần thiết điều chỉnh thì Thủ tướng chính phủ (UBND) có thể điều chỉnh dự toán cho đơn vị trực thuộc trong phạm vi tổng mức và chi tiết theo từng lĩnh vực được giao.
- ❖ Cơ quan nào có thẩm quyền giao ngân sách thì mới được điều chỉnh ngân sách.

THU NGÂN SÁCH

CHI NGÂN SÁCH

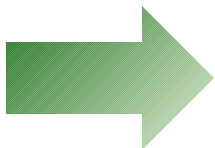
- ❖ Thủ trưởng đơn vị sử dụng ngân sách quyết định chi gửi Kho bạc nhà nước đồng thời chịu trách nhiệm về việc quản lý, sử dụng ngân sách và tài sản của Nhà nước.
- ❖ Kho bạc nhà nước kiểm tra tính hợp pháp, hợp lệ thì mới cấp các khoản chi.

❖ Trong quá trình chấp hành ngân sách nhà nước, có sự thay đổi về thu, chi thực tế sẽ có những yếu tố tác động tạo ra các sự thay đổi so với dự toán :

- Tăng thu
- Thu không đủ dự toán
- Nhu cầu chi đột xuất, cấp bách ngoài dự toán nhưng không thể trì hoãn mà dự phòng ngân sách không đủ đáp ứng.
- Số thu, chi có biến động lớn so với dự toán đã được quyết định, cần phải điều chỉnh tổng thể.
-

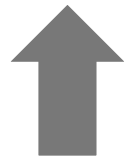

Cần có sự can thiệp.

Giảm bội chi, tăng chi trả nợ, tăng chi đầu tư phát triển, bổ sung quỹ dự trữ tài chính, tăng dự phòng ngân sách

Tăng thu

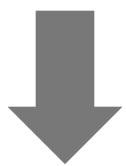

Chính phủ (UBND)

UBTV QH (HDND)

Số thu không đủ so với dự toán

Điều chỉnh giảm một số khoản chi tương ứng

CHẤP HÀNH NGÂN SÁCH

- ❖ Số tăng thu ngân sách trưng ương từ các khoản thu phân chia chính phủ quyết định trích một phần theo tỷ lệ không quá 30% của số tăng thu không vượt quá số tăng thu so với mức thực hiện năm trước.
- ❖ Ủy ban nhân dân cấp tỉnh báo cáo Hội đồng nhân dân quyết định sử dụng số thưởng vượt thu đượ hưởng .

Nhu cầu chi đột xuất ngoài dự toán nhưng không thể trì hoãn được mà dự phòng ngân sách không đủ đáp ứng

Sắp xếp tại các khoản chi trong dự toán được giao hoặc sử dụng các nguồn dự trữ

Thủ tướng Chính phủ, Chủ tịch Ủy ban nhân dân

Số thu, chi có biến động lớn so với dự toán

Điều chỉnh tổng thể

Chính phủ trình quốc hội, uỷ ban nhân dân trình hội đồng nhân dân

QUỸ NGÂN SÁCH NHÀ NƯỚC THIẾU HỤT TẠM THỜI

- ❖ Địa phương được tạm ứng từ quỹ dự trữ tài chính và các nguồn tài chính hợp pháp khác
- ❖ Trung ương, nếu quỹ dự trữ tài chính và các nguồn tài chính hợp pháp khác không đáp ứng, Ngân hàng nhà nước tạm ứng cho ngân sách trung ương theo quyết định của thủ tướng chính phủ.
- ❖ Việc tạm ứng từ Ngân hàng Nhà nước phải được hoàn trả trong năm ngân sách, trừ trường hợp đặc biệt do Ủy ban Thường vụ Quốc hội quyết định.

Chính phủ

Ủy ban nhân dân

BÁO CÁO

**Ủy ban Thường vụ
Quốc hội**

**Thường trực Hội
đồng nhân dân; Hội
đồng nhân dân**

● KIỂM TRA, THANH TRA

1. Chính phủ:

- ❖ Kiểm tra nghị quyết của Hội đồng nhân dân cấp tỉnh về dự toán ngân sách, quyết toán ngân sách và các vấn đề khác thuộc lĩnh vực tài chính – ngân sách
- ❖ Trường hợp nghị quyết của Hội đồng nhân dân cấp tỉnh trái với quy định của Hiến pháp, luật, nghị quyết của Quốc hội, pháp lệnh, nghị quyết của Ủy ban thường vụ Quốc hội và các văn bản của các cơ quan nhà nước cấp trên thì Thủ tướng chính phủ đình chỉ việc thực hiện và đề nghị Ủy ban thường vụ Quốc hội bãi bỏ.

2. Bộ tài chính:

- ❖ Kiểm tra các quy định về tài chính – ngân sách của các bộ, cơ quan ngang bộ, Hội đồng nhân dân, Ủy ban nhân dân và Chủ tịch Ủy ban nhân dân cấp tỉnh
- ❖ Nếu quy định trong các văn bản đó trái với Hiến pháp, luật, nghị quyết của Quốc hội, pháp lệnh, nghị quyết của Ủy ban thường vụ Quốc hội và các văn bản của cơ quan nhà nước cấp trên, có quyền:
- ❖ Kiến nghị Bộ trưởng, Thủ trưởng cơ quan ngang bộ đình chỉ việc thi hành hoặc bãi bỏ đối với những quy định của bộ, cơ quan ngang bộ

2. Bộ tài chính:

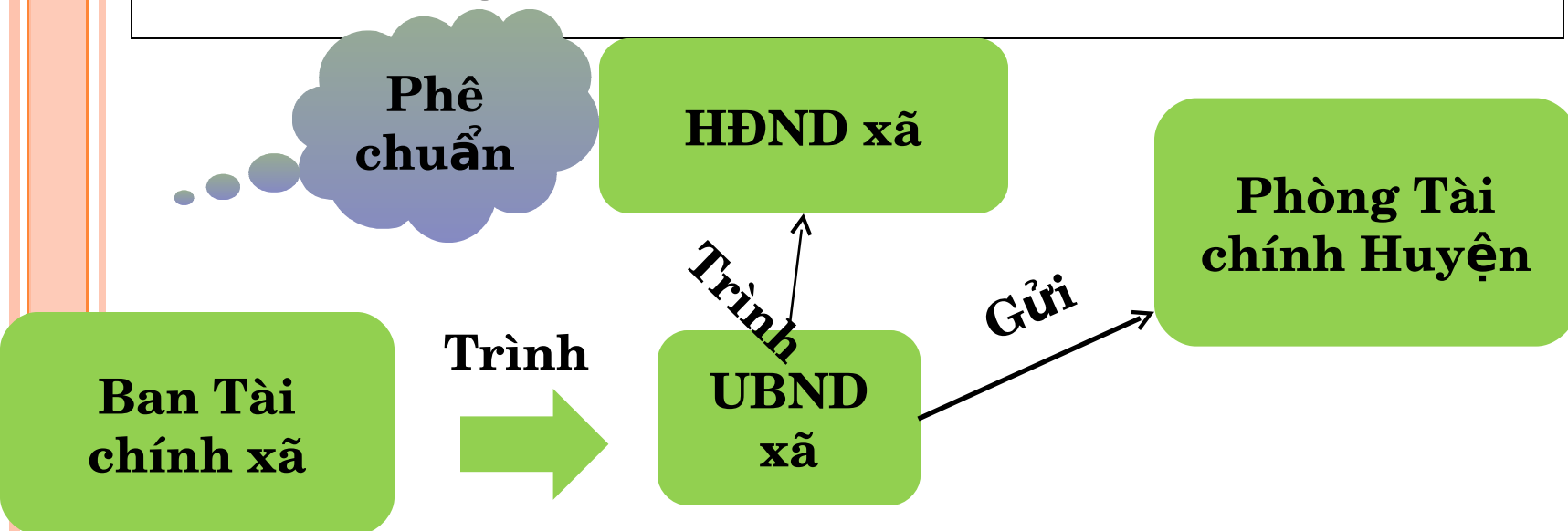
- ❖ Kiến nghị Thủ tướng chính phủ đình chỉ việc thi hành đối với những nghị quyết của Hội đồng nhân dân cấp tỉnh.
- ❖ Đình chỉ việc thi hành hoặc kiến nghị Thủ tướng chính phủ bãi bỏ những quy định của Ủy ban nhân dân và Chủ tịch Ủy ban nhân dân cấp tỉnh.
- ❖ Thanh tra, kiểm tra tài chính – ngân sách, xử lý hay kiến nghị cấp có thẩm quyền xử lý theo quy định của pháp luật đối với các vi phạm về chế độ quản lý tài chính-ngân sách của các bộ, cơ quan ngang bộ, cơ quan thuộc chính phủ, cơ quan khác ở trung ương, các địa phương, các tổ chức kinh tế, đơn vị hành chính, đơn vị sự nghiệp và các đối tượng khác có nghĩa vụ nộp ngân sách nhà nước và sử dụng ngân sách nhà nước.

3. Ủy ban nhân dân các cấp :

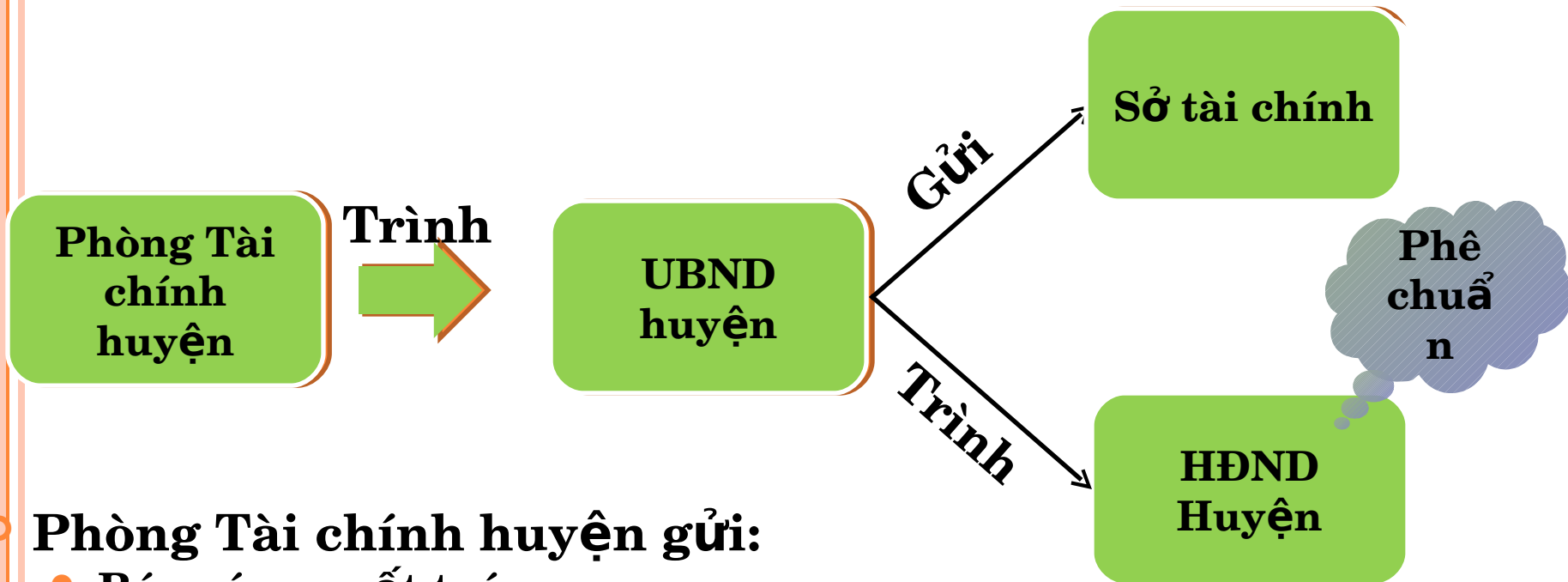
Kiểm tra nghị quyết của Hội đồng nhân dân cấp dưới về tài chính- ngân sách.

QUYẾT TOÁN

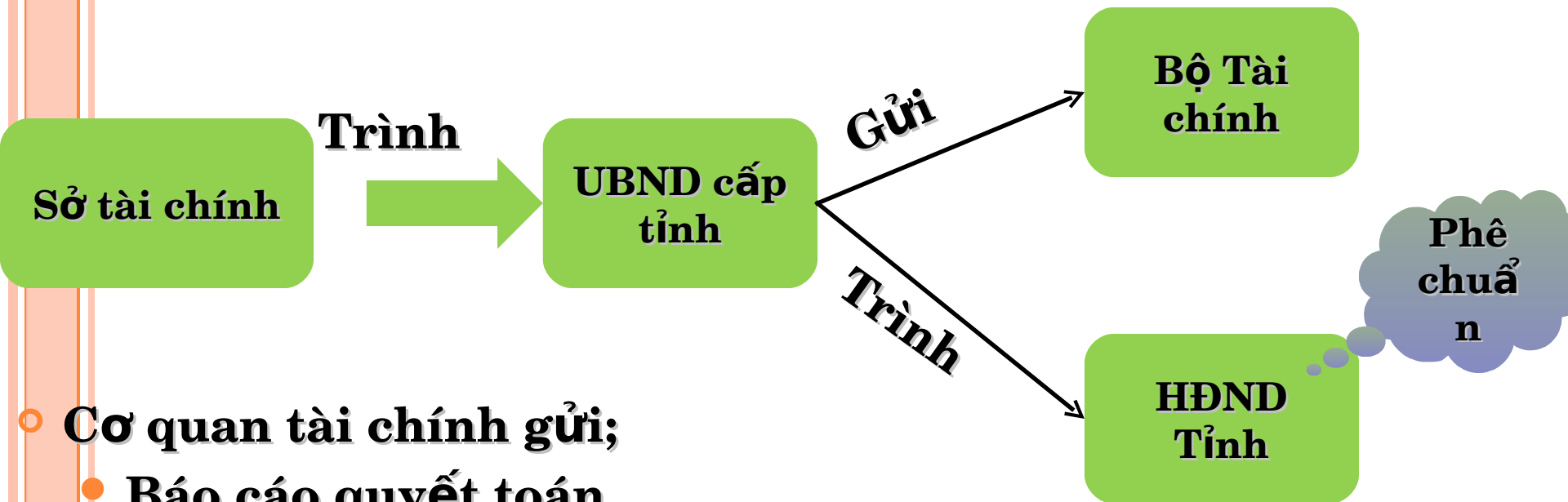
Ban Tài chính xã gửi:

- **Báo cáo quyết toán :**
 - **HĐND xã**
 - **UBND xã**
 - **Phòng tài chính Huyện**
 - **Lưu lại ban tài chính xã**
- **Nghị quyết phê chuẩn quyết toán của HĐND xã cho KHO BẠC NN Huyện.**

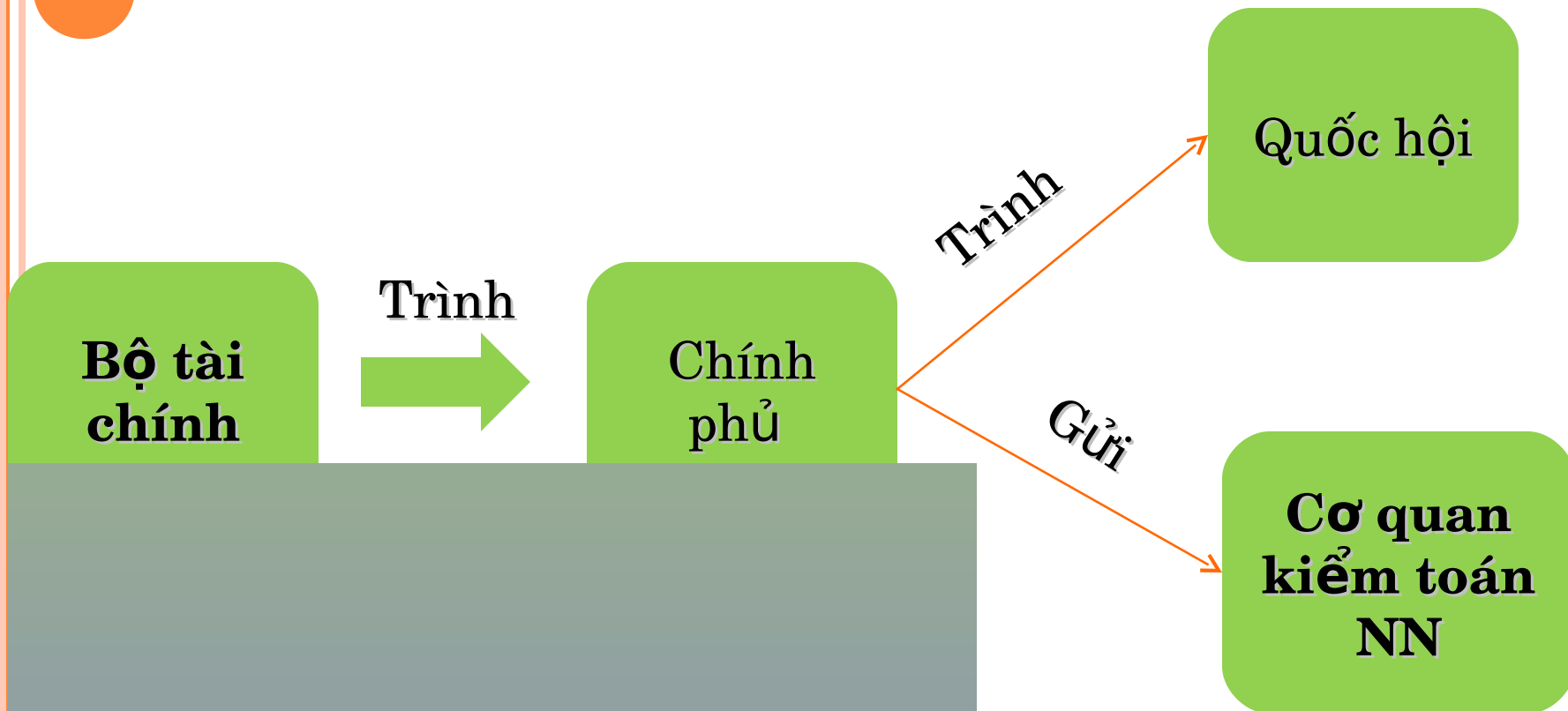

○ Phòng Tài chính huyện gửi:

- Báo cáo quyết toán :
 - HĐND Huyện
 - UBND Huyện
 - Sở tài chính - vật giá
 - Lưu lại Phòng Tài chính huyện
- Nghị quyết phê chuẩn quyết toán của HĐND cấp huyện cho KHÔ BẠC NN Huyện.

- Cơ quan tài chính gửi;
 - Báo cáo quyết toán
 - HĐND tỉnh
 - UBND tỉnh
 - Bộ tài chính
 - Kiểm toán Nhà nước
 - Nghị quyết phê chuẩn quyết toán của HĐND cấp tỉnh cho KHO BẠC Nhà nước cấp tỉnh.

- ❖ **Thẩm định thu chi ngân sách**
- ❖ **Lập báo cáo quyết toán thu chi NS TW**
- ❖ **Tổng hợp, NSNN lập báo cáo tổng quyết thu chi**

CỤC THUẾ

- Lập dự toán thu
 - NSNN trên địa bàn quản lý.
 - Số thuế GTGT phải hoàn trả.
- Gửi lên cho các cơ quan :
 - Sở tài chính-vật giá.
 - Sở kế hoạch đầu tư.
 - UBND cấp tỉnh.
 - Tổng cục thuế.

HẢI QUAN

- Lập dự toán thu:
 - Thuế XNK.
 - Thuế tiêu thụ đặc biệt hàng nhập khẩu.
 - Thuế GTGT hàng xuất nhập khẩu.
 - Các khoản thu khác từ XNK.

 - Gửi dự toán thu lên cho :
 - Sở tài chính-vật giá.
 - Sở kế hoạch đầu tư.
 - UBND cấp tỉnh.
 - Tổng cục hải quan.
-

Dự TOÁN

○ Xem xét:

- Dự toán NS của các đơn vị thuộc tỉnh.
- Dự toán thu chi NS của cấp huyện, xã.
- Dự toán thu của cơ quan thu.
 - Cục thuế
 - Hải quan
 - Cơ quan khác.

○ Lập :

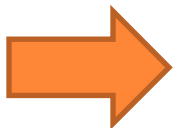
- Dự toán thu NSNN trên địa bàn
 - Dự toán thu-chi NS cấp tỉnh, cấp huyện, cấp xã.
 - Dự toán chi chương trình mục tiêu quốc gia.
-

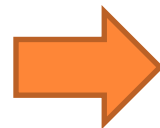
○ Bộ Tài chính phối hợp Bộ KHĐT, các Bộ ngành liên quan để tổng hợp dự toán thu-chi NS do

- Các Bộ, cơ quan ngang Bộ.
- Cơ quan trực thuộc Chính Phủ.
- Các cơ quan khác ở TW.
- Tỉnh, Thành phố thuộc TW.

=> Dự toán thu-chi NSNN (theo lĩnh vực, các chương trình mục tiêu quốc gia), lập phương án phân bổ NSTW trình Chính phủ.

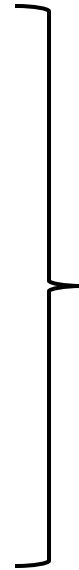
-
- UBND Tỉnh ,Tp trực thuộc TW thông báo UBND cấp dưới :
 - Hướng dẫn
 - Thông báo số kiểm tra ngân sách nhà nước.
 - Định hướng phát triển kinh tế xã hội và yêu cầu cụ thể của địa phương có tính đến khả năng cân đối của địa phương để lập dự toán.

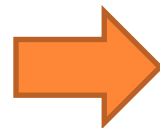

Bộ Tài Chính

Bộ kế hoạch và đầu tư

- ✓ Thông tư hướng dẫn, các nội dung yêu cầu lập dự toán NSNN
- ✓ Xây dựng kế hoạch phát triển kinh tế xã hội.
- ✓ Kế hoạch cho đầu tư phát triển
- ✓ Thông báo số kiểm tra về dự toán NSNN

- Thủ tướng Chính phủ ra chỉ thị lập dự toán.
- Căn cứ vào đâu để ra chỉ thị ?
 - Căn cứ vào việc xây dựng kế hoạch phát triển kinh tế xã hội để lập dự toán năm sau

